

**Juhend virtuaalvääringu teenuse pakkuja
tegevusloa taotluse või muutmise taotluse esitamiseks**

Rahapesu Andmebüroo
aprill 2022

Sisukord

1. Virtuaalvääringu tegevusloa taotlemine	3
1.1. Tegevusloa taotlemise vajalikkus.....	3
1.2 Tegevusloa taotlemise kohustus.....	4
1.3 Virtuaalvääringu rahakotiteenus	4
1.4 Virtuaalvääringu vahetamise teenus.....	4
1.5 Virtuaalvääringu ülekandeteenus	4
1.6 Virtuaalvääringu väljastamine ehk ICO	5
1.7. Tegevusloa taotluse esitamine majandustegevuse registris	5
1.8 Tegevusloa üleandmise keeld.....	5
2. Esitatavad dokumendid ja tegevusloa taotluse menetlemise tähtaeg.....	5
2.1 Andmed ja dokumendid tegevusloa taotlemiseks või tegevusloa muutmise taotluse esitamiseks	5
2.2 Tegevusloa taotluse ja tegevusloa muutmise taotluse lahendamise tähtaeg ning läbivaatamata jätmine.....	8
3. Nõuded virtuaalvääringu teenuse pakkuja tegevusloa väljastamiseks ning muutmiseks ...	9
3.1 Osa- või aktsiakapital	9
3.2 Nõuded omavahenditele	9
3.3 Nõuded audiitorkontrollile	10
3.4 Nõuded sisekontrollile ja andmete säilitamisele	11
3.5 Nõuded asukohale, tegevuskohale, juhatuse liikmele ja kontaktisikule	11
3.5.1 Nõuded juhatuse liikmele	11
3.5.2 Nõuded kontaktisikule	12
3.5.3 Nõuded tegevuskohale.....	12
3.6 Korrektne ärialane maine	13
4. Tegevusloa väljastamisest ning tegevusloa muutmisest keeldumine	13
4.1 Õigus keelduda tegevusloa väljastamisest	13
4.2 Tegevusloa taotlemise keeld	14
5. Tegevusloa kehtetuks tunnistamine	15
6. Majandustegevusest ajutise loobumise keeld	15
7. Muudatused riigilõivu määrades.....	15
8. Kohustus kehtivatele tegevusloa omanikele viia ennast uute kontrollieseme asjaoludega vastavusse hiljemalt 15.06.2022	15

1. Virtuaalvääringu tegevusloa taotlemine

15.03.2022 jõustusid rahapesu ja terrorismi rahastamise tõkestamise seaduse (edaspidi RahaPTS)¹ muudatused, millega täiendati ning muudeti hetkel kehtivat korda nimetatud seaduse alusel tegevusloa taotlejatele isikutele, peamiselt virtuaalvääringu teenuse pakkujatele.

1.1. Tegevusloa taotlemise vajalikkus

Jõustunud RahaPTS täienduse kohaselt lähtutakse RahaPTS kohaldamisel virtuaalvääringu teenuse pakkujatele teenusepakkuja tegelikust tahtest ning tema tegevuse olemusest ja eesmärgist (RahaPTS § 2 lg 5).

Virtuaalvääringu teenustega seonduvaid definitsioone tuleks üldiselt kohaldada laialt ning lähtuda teenuse sisust, sealhulgas arvestada, kes on osapooled, millised õigused ja kohustused neil tekivad, milliseid tehinguid teenuse osutamisel teostatakse ja kuidas muutuvad tehingu tulemusel omandiõigused, kontrolliõigused ja muud õigused virtuaalvääringu suhtes. RahaPTS-is sätestatud virtuaalvääringu teenuse pakkumiseks peetakse lisaks otsesele teenuse pakkumisele ka aktiivset teenuse pakkumisele kaasa aitamist ja teenuse vahendamist. Samas ei ole RahaPTS-i kohaselt kohustatud isikuteks need teenusepakkujad, kelle tegevus loob vajalikud tingimused virtuaalvääringu teenuse osutamiseks, kuid kellel pole mõju pakutava virtuaalvääringu teenuse sisu osas nagu näiteks interneti- või pilveteenuse pakkujad. Teenusena osutamine viitab tegevuste tegemisele teise isiku ehk kliendi või juhuti tehingut teostava isiku soovil/nimel/huvides ja selle tegemist majandus-, kutse- või ametitegevusena. Pelgalt virtuaalvääringu pakkumiseks vajaliku tarkvara arendamine ei kvalifitseeru virtuaalvääringu teenuseks. Kui ettevõtte pakub ainult tehnilist lahendust ettevõttele, kes pakub näiteks virtuaalvaluuta ülekandeteenust, siis sellisel juhul on kohustatud isikuks RahaPTS mõistes teenuse pakkuja mitte tarkvara looja.

Kui on vaja hinnata kas isik on virtuaalvääringu teenuse pakkuja, siis võib tulemus sõltuda järgmiste küsimuste vastustest:

- Kes saab teenuse või virtuaalvääringu kasutamisest kasu?
- Kes kehtestab ja saab muuta teenuse pakkumise reegleid ja tingimusi?
- Kes teeb pakkumist mõjutavaid otsuseid?
- Kes algatas toote või teenuse loomise ja selle pakkumise?
- Kellel on teenuse tarbijatega ärisuhe?
- Kes omab ja kontrollib teenuse pakkumisega seotud andmeid?
- Kes saab teenuse pakkumist lõpetada?

Eeltoodud küsimuste loetelu ei ole lõplik.

Virtuaalvääringu teenuse pakkujaks on isikud ka siis, kui teenuse pakkumine on detsentraliseeritud või teenuse pakkumisega seonduvad ülesanded/tegevused on jaotatud mitme isiku vahel.

¹ <https://www.riigiteataja.ee/akt/112032022019>

1.2 Tegevusloa taotlemise kohustus

RahaPTS § 70 lg 1 kohaselt väljastab Rahapesu Andmebüroo (edaspidi RAB) tegevuslubasid järgmistel tegevusaladel teenuse pakkumiseks:

- 1) finantseerimisasutusena tegutsemine;
- 2) usaldusfondide ja äriühingute teenuse osutamine;
- 3) pandimajateenuse osutamine;
- 4) virtuaalvääringu teenuse pakkumine;
- 5) väärismetalli ja väärismetalltoodete, (välja arvatud tootmise, teaduse ning meditsiini vajaduseks kasutatavad väärismetallid ja väärismetalltooted) või vääriskivide kokkuost või hulgimüük.

Virtuaalvääringu teenuse pakkumine RahaPTS kohaselt hõlmas varasemalt virtuaalvääringu rahakotiteenust ja virtuaalvääringu vahetamise teenust. 15.03.2022 jõustunud RahaPTS § 3 täienduste kohaselt tuleb edaspidi virtuaalvääringu teenusepakkuja tegevusluba taotleda ka juhul, kui pakutakse virtuaalvääringu ülekandeteenust (virtuaalvääringuga seotud korralduste vastuvõtmine, täitmine ja edastamine kolmandate isikute nimel) või väljastatakse virtuaalvääringuid (ICO). Virtuaalvääringu teenuse pakkuja tegevusluba ei ole kohustatud taotlema ettevõtjad, kes on virtuaalvääringu väljastajad, vaid ainult isikud, kes pakuvad avaliku või suunatud pakkumise või müügi korraldamise teenust, mis on seotud virtuaalvääringu väljastamisega

1.3 Virtuaalvääringu rahakotiteenus

Virtuaalvääringu rahakotiteenus on teenus, mille raames luuakse klientidele või hoitakse klientide krüpteeritud võtmeid, mida saab kasutada virtuaalvääringute hoidmise, talletamise ja ülekandmise eesmärgil (RahaPTS § 3 p 10).

1.4 Virtuaalvääringu vahetamise teenus

Virtuaalvääringu vahetamise teenus on teenus, mille raames vahetab isik virtuaalvääringut raha vastu või raha virtuaalvääringu vastu või üht virtuaalvääringut teise vastu (RahaPTS § 3 p 10¹).

1.5 Virtuaalvääringu ülekandeteenus

Ülekandeteenuse eesmärgiks on virtuaalvääringu ülekandmine ühelt kliendilt teisele. See tähendab seda, et isik ei paku rahakotiteenust ega vahetusteenust, vaid vahendab virtuaalvaluuta liikumist ühelt isikult teisele. Ülekande teenuse raames virtuaalvääringu teenuse osutaja teeb füüsilise või juriidilise isiku nimel tehingu, mille raames liigub virtuaalvääring ühest virtuaalvääringu rahakotist või ühelt kontolt teisele. Teenus hõlmab kõiki teenuseid, mis võimaldavad teenust kasutaval isikul anda üle teistele isikutele omandit, valdust, muul viisil kontrolli virtuaalvääringu üle või võimalust saada virtuaalvääringust kasu (RahaPTS § 3 p 10²).

1.6 Virtuaalvääringu väljastamine ehk ICO

Virtuaalvääringu väljastamine – virtuaalvääringut saab väljastada ja/või üle kanda hajasraamatu või plokiahela tehnoloogia abil. Üks selliste varade levitamise mehhanism on sündmus, mida tavaliselt nimetatakse ICO-ks (ingl *initial coin offering*). ICO-s pakub emitent või promootor tavaliselt virtuaalvääringut müügiks raha või muu virtuaalvääringu eest. ICO võib olla seotud raha kogumisega mõne projekti teostamiseks. Pakkumise ajal võivad emitendid või muud ICO-ga seonduvad isikud lubada virtuaalvääringu ostjatele võimalust teenida tulu virtuaalvääringu hinna muutumisest või projekti teostamisest. Pärast nende väljastamist võidakse virtuaalvääringut järelturul edasi müüa (RahaPTS p 10³).

1.7. Tegevusloa taotluse esitamine majandustegevuse registris

Virtuaalvääringu teenuse pakkuja tegevusloa taotlus tuleb esitada majandustegevuse registri (MTR) veebiportaali² või notari kaudu (RahaPTS § 70 lg 6). Taotluse tegemisel tuleb täita veebiportaali poolt etteantud väljad, sh valida tegevusloa liik. Virtuaalvääringu teenuse pakkuja tegevusluba taotledes tuleb MTR-is valida tegevusloa alaliik (RahaPTS § 3 lg 1 p 10-10³), milleks võib olla virtuaalvääringu raha vastu vahetamise teenus, virtuaalvääringu virtuaalvääringu vastu vahetamise teenus, virtuaalvääringu rahakotiteenus, virtuaalvääringu ülekandeteenus või virtuaalvääringu väljastamine (ICO).

Tegevusloa taotlemisel tuleb valida vähemalt üks teenuse osutamise alaliik. Tegemist peab olema ka tegelikkuses plaanitavale tegevusvaldkonnale vastava teenuse alaliigiga. Kui ettevõtja soovib pakkuja mitut virtuaalvääringu teenuse pakkuja alamliigi teenust, siis tuleb MTR-is märkida kõik need alamliigid.

Veebiportaali on ehitatud andmete osas automaatkontroll, mis indikeerib, kas andmed on korrektselt sisestatud. Kui veateateid ei ole ja riigilõiv on tasutud, võib tegevusloa taotluse esitada.

1.8 Tegevusloa üleandmise keeld

Virtuaalvääringu teenuse pakkuja tegevusluba ei ole teisele isikule üleantav. RAB-i väljastatav virtuaalvääringu teenuse pakkuja tegevusluba antakse välja konkreetsele tegevusloa taotlejale. Tegevusloa taotluse käigus hinnatakse konkreetse taotleja vastavust kõikidele seaduses toodud nõuetele. Tulenevalt eelnevast ei ole õigus virtuaalvääringu alast tegevusluba üle anda teisele isikule, kes tingimustele ei vasta (RahaPTS § 70 lg 4¹).

2. Esitatavad dokumendid ja tegevusloa taotluse menetlemise tähtaeg

2.1 Andmed ja dokumendid tegevusloa taotlemiseks või tegevusloa muutmise taotluse esitamiseks

Virtuaalvääringu teenuse pakkuja tegevusloa taotluse või tegevusloa muutmise taotluse menetlemise eelduseks on seaduses nimetatud andmete ja dokumentide esitamine. RahaPTS muudatusega täiendati nõutud andmete ja dokumentide loetelu. Lisaks RahaPTS-is toodud

² <https://mtr.mkm.ee/>

täiendavatele andmete ja dokumentide esitamise kohustusele jäävad kehtima ka kõik varasemalt RahaPTS § 70 lg-s 3 ja 4 nimetatud dokumentide ja andmete esitamisega seonduvad kohustused. Esitatavad dokumendid ja andmed peavad kinnitama järelevalveasutusele, et virtuaalvääringu teenuse pakkuja vastab seaduses toodud nõuetele

Virtuaalvääringu teenuse pakkuja tegevusloa muutmise taotluse juurde tuleb esitada kõik tõendid, mis on vastavalt RahaPTS-ile nõutud konkreetse muudetava kontrollieseme või asjaolu tõendamiseks. Kehtivat virtuaalvääringu tegevusluba omavad ettevõtjad peavad samuti esitama antud juhendi punktis 2.1 alapunktides a – k toodud andmed ja dokumendid.

Virtuaalvääringu teenuse pakkuja tegevusluba taotledes või tegevusluba muutes tuleb esitada täiendavad dokumendid ja andmed:

- a. varade ja aktsia- või osakapitali suurust ja selle sissemaksmist tõendavad dokumendid (RahaPTS § 70 lg 3² p 1). Sissemakset on võimalik muu hulgas tõendada arvelduskonto väljavõttega, maksekorraldusega või mõne muu dokumendiga. Kehtivat tegevusluba omavad virtuaalvääringu teenuse pakkujad, kellel on kohustus ennast uute seaduses sätestatud nõuetega vastavusse viia hiljemalt 15.06.2022, peavad esitama RAB-ile dokumendid, mis tõendavad aktsia- või osakapitali suuruse nõudele vastavust (sõltuvalt pakutavast teenusest 250 000 või 100 000).
- b. taotleja algbilanss ja ülevaade tuludest, kuludest, kasumist ja rahavoogudest ning nende aluseks olevatest eeldustest või tegutseva äriühingu puhul bilanss ja kasumiaruanne tegevusloa taotluse esitamisele eelnenud kuu lõpu seisuga ning olemasolu korral viimase kolme majandusaasta aruanded, juhul kui need ei ole esitatud ja tehtud kättesaadavaks riigi poolt peetavates andmebaasides (RahaPTS § 70 lg 3² p 2). Kehtivat tegevusluba omavad virtuaalvääringu teenuse pakkujad, kellel on kohustus ennast uute seaduses sätestatud nõuetega vastavusse viia hiljemalt 15.06.2022, peavad esitama RAB-ile tõendid ka piisavate omavahendite olemasolu kohta. Vastava tõendi peavad esitama kõik tegevusloa taotlejad. Virtuaalvääringu teenuse pakkuja peab omama omavahendeid kas algkapitali ehk 250 000 või 100 000 euro ulatuses või sõltuvalt pakutavast teenusest üldkulude või tehingute mahu meetodil arvatud suuruse ulatuses. Omavahendid peavad vastama ühele eelmises lauses nimetatud suurustest, olenevalt sellest, kumb on suurem (RahaPTS § 72²).
- c. äriplaan, mis vastab RahaPTS § 70¹ nõuetele. Äriplaani formaalse ülesehituse osas ei ole täiendavaid tingimusi, kuid äriplaanis peavad olema kajastatud kõik RahaPTS §-s 70¹ nimetatud asjaolud (RahaPTS § 70 lg 3² p 3). Äriplaaniga esitatav informatsioon peab andma teavet selle kohta, kuidas ettevõtja kavatseb virtuaalvääringu teenuse pakkumisega alustada esimese kahe aasta jooksul pärast tegevusloa saamist ning kuidas kavandab ettevõtja edaspidi tagada tegevusloa nõuetele vastavust. Äriplaani esitamise kohustus on ka virtuaalvääringu teenuse pakkujatel, kellel on kohustus ennast uute seaduses sätestatud nõuetega vastavusse viia hiljemalt 15.06.2022.
- d. vastavalt RahaPTS §-le 13 koostatud riskiisu kindlaksmääramise ja riskihinnangu dokumentatsioon. Riskiisu ja riskihinnang peavad olema kooskõlas ettevõtte planeeritava majandustegevusega. RAB-i hinnangul ei ole piisavad riskiisu ja riskihinnangu dokumendid, mis on koostatud formaalselt, arvestamata sealjuures tegevusloa taotleja äritegevuse eripärasid (RahaPTS § 70 lg 3² p 4).

- e. andmed kavandatavate teenuste osutamiseks vajalike infotehnoloogiliste süsteemide ning muude tehnoloogiliste vahendite ja süsteemide kohta, sealhulgas teenuse järjepidevuse ja kliendi varade kaitsmise tagamiseks kasutatavate turvameetmete kirjeldus, talituspidevuse tagamise meetmete kirjeldus ja tegevuse tehnilise korralduse tase. Sellisteks dokumentideks sobivad näiteks teenuselepingud taotleja ja teenusepakkuja vahel, teenusepakkuja kinnitus teenuse osutamise osas, taotleja esitatud täiendav selgitav dokument või mõni muu dokument (RahaPTS § 70 lg 3² p 5).
- f. kavandatavate teenuste osutamisel kasutatavatest infotehnoloogilistest süsteemidest ja muudest tehnoloogilistest vahenditest, millega teenuse osutaja tagab RahaPTS § 25 lõigetes 2⁴ ja 2⁵ sätestatud andmete edastamise ning kliendi ja tema tegelike kasusaajate tuvastamise, kliendile riskiastme määramise ning ärisuhte tehingute ja klientide tuvastamise ning jälgimise viisil, mis võimaldab täita käesolevas seaduses sätestatud kohustusi ja rahvusvahelise sanktsiooni seaduses sätestatud erikohustusi, sealhulgas tuvastada suuremat riski iseloomustavad asjaolud ja kahtlased tehingud ning nendest viivitamata teatada. Siinkohal on ühe asjana silmas peetud neid infotehnoloogilisi vahendeid, mis tagavad ettevõttes „travel rule“ kohustuse täitmist. Virtuaalvääringu teenusepakkuja, kes võimaldab virtuaalvääringute liigutamist (RahaPTS § 25 lg 2³ - virtuaalvääringu vahetamise ja ülekandeteenus), peab lisama sellistele ülekannetele sama info, mis käib kaasas pankade ja maksevahendajate kaudu rahaliste vahendite ülekandmisel. Virtuaalvääringu „maksega“ peavad kaasa liikuma ülekande algataja nimi, tehingu kordumatu tunnus, maksekonto või virtuaalvääringu rahakoti identifikaator, isikukood, isikut tõendava dokumendi nimetus ja number või sünniaeg, sünnikoht ja elukoha aadress (RahaPTS § 70 lg 3² p 6). Andmed tuleb esitada kõikide infotehnoloogiliste vahendite kohta, mida tegevusloa taotleja või tegevusloa muutmise taotluse esitanud ettevõtte kasutab nii RahaPTS-i kui ka rahvusvahelise sanktsiooni seaduses toodud kohustuste täitmiseks.
- g. iga aktsionäri, osaniku või liikme omandatavate või talle kuuluvate aktsiate või osade ja häälte arv (RahaPTS § 70 lg 3² p 7).
- h. taotleja audiitorettevõtja ja siseaudiitori andmed, mis sisaldavad nime, elu- või asukohta, isikukoodi või selle puudumise korral sünniaega ja sünnikohta või registrikoodi (RahaPTS § 70 lg 3² p 8). Andmed tuleb esitada eraldi nii audiitorettevõtte, kui ka siseaudiitori kohta. Audiitorkontrolli kohustuse üldnõuded on sätestatud audiitortegevuse seaduses ning samast seadusest tulenevad audiitorkontrolli teostajale. Täpsemalt on audiitorkontrolli ja siseaudiitori nõue toodud välja RahaPTS §-des 72³ ja 72⁴, kus on sätestatud sisulised tingimused audiitorkontrolli ja sisekontrolli tegemiseks. Väline audiitor ning siseauditi teostaja ei tohi olla üks ja sama isik/teenusepakkuja. Sisekontrolli eesmärgiks on hinnata ettevõtte süsteemide toimimist ja vastamist kehtestatud protseduuridele. Välise audiitorkontrolli eesmärk on tagada usaldusväärne informatsioon virtuaalvääringu teenuse pakkuja finantsseisundi ja majandustulemuste kohta nii ettevõtjale endale kui ka RAB-ile. Kui siseaudiitor ning väline audiitor on üks ja sama isik/teenusepakkuja, siis võib tekkida huvide konflikt, mis ei täidaks enam kummagi funktsiooni eesmärki.
- i. taotlejas olulist osalust omavate isikute andmed, mis sisaldavad nime, isikukoodi, selle puudumise korral sünniaega, sünnikohta, kodakondsust, elukoha aadressi, ametikohta ja kontaktandmeid. Oluline osalus on otsene või kaudne osalus äriühingu aktsia- või osakapitalis, mis on vähemalt 10 protsenti äriühingu aktsia- või osakapitalist, seda väljendavatest kõigist õigustest või

kõigist häälest äriühingus või mis võimaldab olulise mõju äriühingu juhtorganite üle (RahaPTS § 70 lg 3² p 9).

- j. andmed äriühingute kohta, milles taotleja juhtorgani liikme või taotlejas olulist osalust omava isiku osalus on suurem kui 20 protsenti, kusjuures andmed sisaldavad iga äriühingu nime, asukohta, registrikoodi ning taotleja juhtorgani liikmele või taotlejas olulist osalust omavale isikule kuuluvate aktsiate või osade ja häälte arvu (RahaPTS § 70 lg 3² p 10).
- k. kui virtuaalvääringu tegevusloa taotleja soovib tegevusluba kasutada ka tütarettevõtja tegevuseks, esitab ta tegevusloa taotluses selle tütarettevõtja kohta lisaks majandustegevuse seadustiku üldosa seaduses sätestatule kõik RahaPTS § 70 lg-s 3 ning vajaduse korral ka lg-s 3² ehk antud juhendi punkti 2.1 alapunktides a - j nimetatud andmed ja dokumendid ning RahaPTS § 70 lg-s 4 nimetatud info selle kohta, millist finantsteenust või virtuaalvääringu teenust tütarettevõtja osutama hakkab (RahaPTS § 70 lg 5). RahaPTS § 70 lg-s 4 nimetatud teenust kirjeldav dokument peab üksikasjalikult selgitama planeeritava teenuse sisu kirjeldust.

Esitatavad dokumendid ja andmed peavad kinnitama RAB-ile, et ettevõtja vastab virtuaalvääringu teenuse pakkuja nõuetele. Tegevusloa taotluste lahendamise puhul on tegemist haldusmenetlusega ning haldusmenetluse keel on eesti keel (HMS § 20 lg 1). Tulenevalt eelnevast tuleb kõikide võõrkeelsete originaaldokumentide juurde esitada eestikeelse tõlkega dokumendid.

2.2 Tegevusloa taotluse ja tegevusloa muutmise taotluse lahendamise tähtaeg ning läbivaatamata jätmine

Tegevusloa taotlused, mis esitatakse alates 15.03.2022 (k.a), lahendab RAB tegevusloa andmise või andmisest keeldumisega 60 päeva jooksul taotluse esitamise päevast arvates. Taotluse esitamise päevaks loetakse päeva, kui tegevusloa taotleja on esitanud RAB-ile kõik nõuetekohased andmed ja dokumendid (RahaPTS § 71 lg 1), alates sellest hetkest hakkab kulgema taotluse lahendamise tähtaeg. RAB-i otsusel võib tegevusloa andmise tähtaega pikendada kuni 120 päevani (RahaPTS § 71 lg 1). Kui kõik vajalikud dokumendid on RAB-ile esitatud ning menetlustähtaeg juba kulgeb, kuid RAB tuvastab puuduse kontrollieseme asjaoludes, siis tegevusloa taotluse tagastamisel puuduste kõrvaldamiseks võib RAB peatada menetlustähtaja kulgemise kuni puuduste kõrvaldamiseni, ent mitte kauemaks kui 30 päevaks korraga (MSÜS § 20 lg 2).

Kehtivat tegevusluba omava ettevõtja tegevuse kooskõlla viimisega seonduvalt võib RAB tegevusloa muutmise menetlust pikendada kuni 150 päevani (RahaPTS § 118³ lg 6). RahaPTS §-s 70 nimetatud dokumentidele ja andmete esitamine pole kontrollieseme asjaolu, vaid nende nõuete kohane esitamine on eelduseks RAB-i poolt menetluse alustamiseks, mille sisuks on esitatud andmete ja dokumentide kontrollimine kontrolliesemeks olevate kriteeriumite vastu.

Kui virtuaalvääringu tegevusloa taotleja ei esita kõiki RahaPTS §-s 70 nimetatud andmeid ja dokumente või on need ebaõiged või eksitavad või ei ole nõuetekohaselt vormistatud, jätab RAB taotluse läbi vaatamata (RahaPTS § 70 lg 2).

3. Nõuded virtuaalvääringu teenuse pakkuja tegevusloa väljastamiseks ning muutmiseks

RahaPTS muudatusega täiendati tegevusloa kontrollieseme asjaolusid. Lisaks uutele täiendustele kehtivad virtuaalvääringu teenuse pakkuja tegevusloa taotledes edasi ka RahaPTS § 72 lg 1 p-des 1-5 nimetatud kontrollieseme asjaolud. Muudatusega seoses on virtuaalvääringu teenuse pakkuja tegevusloa taotlemiseks vaja täita lisaks § 72 lõikes 1 punktides 1-5 toodud nõuetele ka nõuded aktsia- või osakapitalile, omavahenditele, audiitorkontrollile, andmete säilitamisele, sisekontrolli süsteemile, ettevõtte asukohale ja tegevuskohale ning juhatuse liikmetele ja kontaktisikule.

Eelnev tähendab seda, et virtuaalvääringu teenusepakkuja peab tegevusloa saamiseks vastama RahaPTS § 72 lg 1 p-des 1-5 lg-s 2 ning RahaPTS §-des 72¹ - 72⁵ nimetatud kontrollieseme asjaoludele (RahaPTS § 72 lg 1 p 7).

3.1 Osa- või aktsiakapital

Varasemalt oli virtuaalvääringu teenusepakkuja osa- või aktsiakapitali nõudeks 12 000 eurot, mis pidi olema rahas sisse makstud.

RahaPTS § 72¹ kohaselt peab virtuaalvääringu teenuse pakkuja osa- või aktsiakapital olema edaspidi vähemalt 100 000 eurot, kui pakutakse rahakotiteenust, virtuaalvääringu vahetamise teenust või tegeletakse virtuaalvääringu väljastamisega. Kui virtuaalvääringu teenusepakkuja soovib hakata pakkuma virtuaalvääringu ülekandeteenust, peab olema ettevõtte osa- või aktsiakapital vähemalt 250 000 eurot. Virtuaalvääringu teenuse pakkuja asutamisel uue äriühinguna võib osa- või aktsiakapitali sissemakse olla ainult rahaline. Tegevusloa muutmisel (uute kontrollieseme asjaoludega kooskõlla viimisel) ei pea olema tehtud osa- või aktsiakapitali sissemakse rahaliselt, kuid ettevõtte peab RAB-ile tõendama, et ettevõtte osa- või aktsiakapitali suurus vastab seaduses toodud nõuetele (RahaPTS § 72¹).

3.2 Nõuded omavahenditele

RahaPTS § 72² sätestab tingimused virtuaalvääringu teenusepakkuja omavahenditele. Paragrahvi eesmärk on tagada virtuaalvääringu teenuse pakkuja piisavate vahendite olemasolu ning näha ette nõuded omavahendite minimaalsele suurusele.

Täpsemad selgitused omavahendite arvutamise kohta on leitavad RahaPTS seletuskirjast³. Omavahendite olemasolu tõendamiseks peab virtuaalvääringu tegevusloa taotleja esitama vastava informatsiooni MTR-is. Omavahendite vastavus seaduses toodud nõuetele peab virtuaalvääringu teenusepakkujal olema tagatud igal ajahetkel (RahaPTS § 72²). Eelnev tähendab seda, et virtuaalvääringu teenuse pakkuja omavahendite summa ei tohi tegevusloa omades kordagi olla väiksem, kui seaduses nõutud summa. Ettevõtja peab tagama selle, et virtuaalvääringu teenuse pakkuja vastab alati RahaPTS-is toodud tingimustele, sealhulgas ka omavahendi tingimustele.

³

<https://www.riigikogu.ee/tegevus/eelnoud/eelnou/ffe848a6-7b78-43cf-b106-720915882205/Rahapesu%20ja%20terrorismi%20rahastamise%20t%C3%B5kestamise%20seaduse%20ja%20t%20eiste%20seaduste%20muutmise%20seadus>

RahaPTS § 72² lg 1 kohaselt peab virtuaalvääringu teenuse pakkuja minimaalselt omama omavahendeid kas osa- või aktsiakapitali ehk 100 000 või 250 000 euro ulatuses (RahaPTS § 72² lg 1 p 1) või sõltuvalt pakutavast teenusest üldkulude või tehingute mahu meetodil arvutatud suuruse ulatuses (RahaPTS § 72² lg 1 p 2). Omavahendite miinimum peab virtuaalvääringu teenuse pakkujal olema kahest viidatud suurusest suurem.

RahaPTS 72² lg 2 kohaselt koosnevad virtuaalvääringu teenuse pakkuja omavahendid esimese taseme põhiomavahenditest vastavalt Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusele (EL) 575/2013 krediitdiasutuste ja investeerimisühingute suhtes kohaldatavate usaldatavusnõuete kohta ja määruse (EL) nr 648/2012 muutmise kohta (ELT L 176, 27.6.2013, lk 1–337).

Virtuaalvääringu teenuse pakkujad, kellele on väljastatud virtuaalvääringu tegevusluba enne 15.03.2022, on kohustatud hiljemalt 01.01.2023 esitama RAB-ile RahaPTS § 72³ lg-s 4 nimetatud audiitorettevõtja arvamuse omavahendite vastavuse kohta seaduses nõutud tingimustele (RahaPTS § 118³ lg 3).

3.3 Nõuded audiitorkontrollile

Vastavalt RahaPTS §-le 72³ on virtuaalvääringu teenusepakkujale kohustuslik raamatupidamise aastaaruande audiitorkontroll. Audiitorkontroll peab ka kontrollima virtuaalvääringu teenuse pakkuja poolt omavahendite kohta kehtestatud nõuete täitmist ning esitama sellekohase hinnangu iga-aastaselt virtuaalvääringu teenuse pakkujale ja RAB-ile. Kui virtuaalvääringu teenusepakkuja ei esita infot audiitorteenuse pakkuja kohta, siis on RAB-il õigus kohustada virtuaalvääringu teenusepakkujat määrama audiitorettevõtja. Audiitorettevõtjaks võib nimetada audiitortegevuse seaduse § 7 lõikes 2 nimetatud isiku. Audiitorkontrolli kohustuse üldnõuded on sätestatud audiitortegevuse seaduses (edaspidi AudS).

RahaPTS § 118³ lg 2 täpsustab, et RahaPTS § 72³ lg-s 1 sätestatud audiitorkontrolli kohustust kohaldatakse virtuaalvääringu teenuse pakkuja majandusaasta aruannete perioodidele, mis algavad 2022. aasta 10. märtsil või hiljem. RahaPTS §-s 72³ nimetatud audiitorkontrolli nõudeid ei rakendata tagasiulatuvalt 2021. majandusaasta aruannetele.

Raamatupidamisaruannete audiitorkontrolli kohustuse nõude kehtestamise eesmärk on tagada usaldusväärne informatsioon virtuaalvääringu teenuse pakkuja finantsseisundi ja majandustulemuste kohta nii RAB-i poolt järelevalve teostamiseks kui ka avalikkusele äriregistris avalikustatud aruannetes. AudS-i audiitorkontrolli kohustuse peatükis on sätestatud auditi kohustus ja ülevaatuse kohustus. Auditi kohustus kohaldub kõigile neile ettevõtetele, kes ületavad AudS §-s 91 sätestatud piirmäärasid. Kõigile teistele virtuaalvääringu teenuse pakkujatele kehtib käesoleva lõike kohaselt ülevaatuse kohustus, mis ei tähenda, et nad ei võiks soovi või vajaduse korral käesolevast lõikest tulenevat kohustust täita auditiga.

Auditorettevõtja peab kontrollima virtuaalvääringu teenuse pakkuja poolt omavahendite kohta kehtestatud nõuete täitmist ning esitama sellekohase arvamuse virtuaalvääringu teenuse pakkujale ja RAB-le. Tegemist on eraldi töövõtuga, mitte audiitorkontrolli raames teostatava töövõtuga. Audiitorkontrolli ja omavahendite kontrolli võivad läbi viia erinevad audiitorettevõtjad, kuid on optimaalne, kui seda teostaks üks ja seesama audiitorettevõtja.

Audiitorettevõtja usaldusväärsuse hindamisel võib RAB lähtuda AudS § 39 lõikes 3 sätestatud kriteeriumitest. Juhul kui ettevõtja ei nimeta audiitorettevõtjat, hoolimata RAB-i korduvatest ettekirjutustest, võib RAB tunnistada ettevõtja tegevusloa kehtetuks.

3.4 Nõuded sisekontrollile ja andmete säilitamisele

Vastavalt RahaPTS §-le 72⁴ on virtuaalvääringu teenusepakkujal kohustus määrata siseaudiitor.

Sisekontrolli funktsioon on kõikehõlmav, mis muuhulgas sisaldab siseauditi funktsiooni. Siseauditi teostaja peamiseks ülesandeks on seirata ning hinnata kriitiliste protsesside ja süsteemide toimimist. Siseauditi eesmärk on sisemist kindlust ja nõu andev tegevus, mis on kavandatud lisama väärtust organisatsiooni tegevusele ja seda täiustama. Siseauditi funktsiooni teostaja ei saa hinnata (auditeerida) selle funktsiooni toimimist, mida ta ise teostab (nõ enesekontrolli risk, huvide konflikt). Sama põhimõtte kehtib ka selles osas, et siseauditi funktsiooni teostaja (siseaudiitor) ei tohiks osaleda eelnimetatud sise-eeskirjade väljatöötamisel, kuivõrd hiljem ta peab hindama sisekontrolli süsteemi toimimist, mille üheks osaks on ka erinevad sise-eeskirjad. Seadusega ei nõuta täiskohaga siseaudiitori palkamist. Väline audiitor ning siseauditi teostaja ei tohi olla üks ja sama isik/teenusepakkuja. Kui siseaudiitor ning väline audiitor on üks ja sama isik/teenusepakkuja, siis võib tekkida huvide konflikt, mis ei täidaks enam kummagi funktsiooni eesmärki.

3.5 Nõuded asukohale, tegevuskohale, juhatuse liikmele ja kontaktisikule

3.5.1 Nõuded juhatuse liikmele

3.5.1.1 Virtuaalvääringu teenuse pakkuja juhatuse liikmel peab olema kõrgharidus ja vähemalt kaheaastane erialane kogemus.

Virtuaalvääringu teenuse pakkuja juhatuse liikmeks sobimiseks peavad olema täidetud mõlemad eeldused ehk kõrghariduse olemasolu, kui ka vähemalt kaheaastane erialane töökogemus. Kõrghariduse nõue ei eelda kõrghariduse olemasolu mingis konkreetses valdkonnas vaid tähtis on asjaolu, et omandatud on kõrgharidus (bakalaureus, rakenduskõrgharidus, magistrikraad, doktoriõpe). Kõrghariduseks ei loeta näiteks keskeri- või kutseharidust. Valdkonnad, mida tuleks erialaseks töökogemuseks pidada, on antud kontekstis eeskätt pangandus ja rahandus, majandus, õigus, raamatupidamine, auditeerimine, avalik haldus, finantsregulatsioon ja infotehnoloogia. Kogemus võib olla omandatud nii era kui avalikus sektoris ja võib seisneda ka näiteks järelevalve läbiviimises või õpetamises (RahaPTS § 72⁵ lg 1).

3.5.1.2 Virtuaalvääringu teenuse pakkuja juhatuse liige ei või olla enama kui kahe virtuaalvääringu teenuse pakkuja juhatuse liikme ametikohal (RahaPTS 72⁵ lg 2).

RahaPTS § 72⁵ lg 3 toob välja erisused juhatuse liikme ametikohtade hindamisel. Nimelt loetakse RahaPTS § 72⁵ lg 3 p1 kohaselt üheks ametikohaks juhatuse liikme ametikohad ühes

kontsernis.⁴ RahaPTS § 72⁵ lg 3 p 2 kohaselt loetakse üheks ametikohaks juhatuse liikme ametikohad äriühingus, milles virtuaalvääringu teenuse pakkuja omab olulist osalust. Juhatuse liikmete ametikohtade all peetakse antud juhul silmas ainult virtuaalvääringu teenuse pakkuja juhatuse liikme ametikohtasid. Eelnev tähendab seda, et kui näiteks virtuaalvääringu teenuse pakkuja A omab virtuaalvääringu teenusepakkujas C olulist osalust ja mõlemas ettevõttes on üks ja sama juhatuse liige, siis loetakse isiku mõlemad ametikohad üheks juhatuse liikme ametikohaks.

3.5.1.3 RahaPTS § 72⁵ lg 4 kohaselt võib RAB anda virtuaalvääringu juhatuse liikmele loa ühele täiendavale juhatuse liikme ametikohale asumiseks. Selleks tuleb vastaval juhatuse liikmel esitada vastavasisuline digitaalselt allkirjastatud ja põhjendatud taotlus RAB-ile.

3.5.2 Nõuded kontaktisikule

3.5.2.1 RahaPTS § 72⁵ lg 5 sätestab, et RahaPTS § 17 mõistes võib kontaktisik olla virtuaalvääringu teenusepakkuja kontaktisik või struktuuriüksuse juht ainult ühes ettevõttes. Selle sätte kohaselt peab igal virtuaalvääringu teenuse pakkujal olema kontaktisik või vastava struktuuriüksuse juht, kes pole mõne teise virtuaalvääringu teenuse pakkuja kontaktisikuks või vastava struktuuriüksuse juhiks. Kontaktisik peab olema virtuaalvääringu teenusepakkuja juures tööl töölepingu alusel.

RahaPTS § 17 lg 6 sätestab, millised võivad olla tagajärjed kontaktisikukandidaadi mittesobivusel. Kui RAB tuvastab, et kontaktisikukandidaadi maine ei ole laitmatu, on kohustatud isikul õigus lõpetada isikuga tööleping. Eelnev viitab selgelt sellele, et kontaktisik peab olema kohustatud isiku töölepinguline töötaja. Näiteks, kui kontaktisik teostab kontaktisiku ülesandeid renditöötajana, siis on kontaktisikul tööleping rendileandjaga, mitte rendile võtjaga ehk RahaPTS mõistes kohustatud isikuga. Sellisel juhul ei ole laitmatu maine puudumisel võimalik kohustatud isikul lõpetada töölepingut kontaktisikuga, sest kontaktisik on rendileandja töötaja. Seadusandja ei ole ette näinud võimalust, et renditööga saaks olla täidetud kontaktisiku positsioon. Renditöö all on antud juhul silmas peetud ka selliseid olukordi, kus kohustatud isik ostab kontaktisiku teenust teisest ettevõttest. RAB-i hinnangul peab kontaktisik olema ettevõtte töötaja ning seetõttu peab olema tehtud ka vastav kanne töötajate registrisse.

3.5.2.2 RahaPTS § 72⁵ lg 6 toob välja, et virtuaalvääringu juhatuse liige võib olla RahaPTS § 17 mõistes kontaktisik ainult nendes virtuaalvääringu teenuse pakkujates, kus ta on juhatuse liige. Eelnev tähendab seda, et üks isik võib olla kahe erineva virtuaalvääringu teenusepakkuja juhatuse liige, kuid kontaktisik võib isik olla siiski ainult ühes ettevõttes. Kui isik on kahe erineva virtuaalvääringu teenusepakkuja juhatuse liige, siis tuleb isikul valida, millises nendest kahest ettevõttest täidab see isik ka kontaktisiku ülesandeid.

3.5.3 Nõuded tegevuskohale

RahaPTS § 72⁵ lg 7 selgitab, et virtuaalvääringu teenuse pakkuja tegevuskoht peab võimaldama virtuaalvääringu teenuse pakkumist ning tema asu- või tegevuskoha kaudu peab olema igal ajal võimalik tagada järelevalve- või uurimisasutuse esindajale juurdepääs kogutavatele ja säilitatavatele andmetele. RAB hindab igakordselt tegevuskoha nõude täitmisel lisaks Eestis

⁴ Äriseadustik § 6.

asumisele ka seda, kas on eluliselt usutav, et ettevõtja määratud tegevuskoht reaalselt võimaldab sealt virtuaalvääringu teenuse osutamist, RahaPTS-ist tulenevate kohustuste täitmist ning kohase järelevalve teostamist. RAB-i hinnangul ei ole antud kontrolliese täidetud näiteks olukorras, kus ühes ja samas kabinetis asuvad mitmed virtuaalvääringu teenuse pakkujad. Kaheldav võib ka olla juba üksnes kahe virtuaalvääringu teenuse pakkuja tegutsemine ühel pinnal, kui kontoriruumiks on üksnes 10 m² suurune tuba. Vastava hinnangu tegevuskoha nõuetele vastavuse osas annab RAB igakordselt eraldiseisvalt.

3.6 Korrektne ärialane maine

RahaPTS § 72 lg 1 p 1¹ kohaselt on üheks kontrollieseme asjaoluks tegevusloa taotleja, tema juhtorgani liikme, prokuristi, tegeliku kasusaaja ja omaniku korrektne ärialane maine.

RahaPTS muudatusega säilis korrektse ärialase maine olemasolu eeldus, kuid sätet täiendati kriteeriumitega, mille täitmise puhul saab eeldada korrektse ärialase maine puudumist. RahaPTS § 72 lg 2 muudatusega lisatud loetelu ei ole suletud loetelu, mis tähendab seda, et korrektset ärialast mainet võivad mõjutada ka sellised asjaolud, mis ei ole RahaPTS § 72 lg-s 2 nimetatud.

4. Tegevusloa väljastamisest ning tegevusloa muutmisest keeldumine

4.1 Õigus keelduda tegevusloa väljastamisest

RahaPTS §-i 72 täiendati lõikega 1¹, millega kehtestati virtuaalvääringu teenuse pakkuja tegevusloa välja andmata jätmise alused. Jätkuvalt on kohaldatavad ka MSÜS §-s 25 sätestatud tegevusloa andmisest keeldumise alused. Kui ettevõtja ei vasta RahaPTS-s sätestatud kohustuslikele kontrollieseme asjaoludele, on RAB-il kohustus, tuginedes MSÜS § 25 lg 1 p-s 2 sätestatele, keelduda tegevusloa andmisest. RahaPTS-is toodud täiendavate keeldumise aluste näol on tegemist alustega, mille puhul RAB peab tegema kaalutusotsuse, kas tegevusloa väljastada või jätta see väljastamata. Järgnevalt nimetatavad keeldumise alused kehtivad ka virtuaalvääringu teenuse pakkuja tegevusloa muutmisest keeldumisel.

RAB võib keelduda virtuaalvääringu alase tegevusloa andmisest, kui:

- a) ettevõtja ja teise isiku vaheline märkimisväärne seos takistab taotleja üle piisava järelevalve teostamist või see on takistatud teise riigi, kus isik, kellega taotlejal on märkimisväärne seos, on asutatud, õigusaktidest tulenevate nõuete või nende rakendamise tõttu. Eesmärk on vältida olukorda, kus piisav järelevalve ettevõtja üle on takistatud seoses ettevõtja või ta juhtorgani liikme ja teise isiku vahelise märkimisväärse seosega (RahaPTS § 72 lg 1¹ p 1).
- b) ettevõtja esitatud andmetest selgub, et tema eesmärk ei ole tegutseda Eestis või tema äritegevusel ei ole seoseid Eestiga või tema äritegevusel ei ole peale Eesti tegevuskoha ning Eestis asuvate juhatuse liikmete märkimisväärseid seoseid Eestiga. Kui ettevõtja registrijärgne asukoht, juhatuse asukoht ja tegevuskoht on Eestis või äriühing tegutseb Eestis äriregistrisse kantud filiaali kaudu, mille tegevuskoht ja juhataja asukoht on Eestis, kuid esitatud andmetest ja dokumentidest ei ilmne muid seoseid Eestiga, siis on RAB-il õigus keelduda virtuaalvääringu tegevusloa andmisest (RahaPTS § 72 lg 1¹ p 2).
- c) ettevõtja esitatud sise-eeskirjad ei ole taotleja tegevuse laadi, ulatust ja keerukuse astet arvestades piisavad, proportsionaalsed ja üheselt mõistetavad või on kehtiva

õigusega vastuolus. Eelnev tähendab seda, et ettevõtte sise-eeskirjad peavad arvestama ja lähtuma ettevõtte reaalsest planeeritavast majandustegevusest. Siinkohal ei piisa üksnes seaduse teksti kopeerimisest erinvatesse ettevõtte sisemistesse dokumentidesse, vaid nendes dokumentides peab kajastuma taotleja planeeritav tegevus ja neid tegevusi reguleerivad meetmed (RahaPTS § 72 lg 1¹ p 3). Antud nõude täidetavuse kontrollimisel hindab RAB muuhulgas protseduurireeglite, riskihinnangu, riskiisu kui ka sisekontrolli eeskirjade nõuetele vastavust.

- d) ettevõtja infotehnoloogilised süsteemid ja muud tehnoloogilised vahendid ei ole teenuse osutamiseks piisavad. Taotleja infotehnoloogilised süsteemid peavad olema kooskõlas ettevõtte planeeritavate teenuste ja klientide mahtudega, et oleks tagatud piisav rahapesu ja terrorismi rahastamise tõkestamine. Antud nõude kontrollimiseks on ettevõttel võimalik esitada oma selgitus ja analüüs, mis peaks kinnitama infotehnoloogiliste vahendite vastavust planeeritavale tegevusele (RahaPTS § 72 lg 1¹ p 4).
- e) esineb kahtlus aktsia- või osakapitali legaalses päritolus. RAB-il on õigus tegevusloa menetluse kestel küsida täiendavaid dokumente vara legaalse päritolu tõendamiseks (RahaPTS § 72 lg 1¹ p 5).
- f) ettevõtjale või ettevõtjas olulist osalust omavale isikule on varem väljastatud tegevusluba, mis on kehtetuks tunnistatud § 75 lõike 1 punkti 2, 4, 7, 8 või 9 või lõike 2 punkti 1, 2, 3, 4, 5, 6 või 7 või majandustegevuse seadustiku üldosa seaduse § 37 lõike 1 punkti 1 või 3 või lõike 2 punkti 2 või 3 alusel. Antud punktis nimetatud tegevusloa kehtetuks tunnistamiste all ei ole silmas peetud ainult virtuaalvääringu teenusepakkuja tegevuslubade varasemat kehtetuks tunnistamist, vaid kõikide RahaPTS-i alusel väljastatud tegevuslubade kehtetuks tunnistamisi. RAB peab ka arvestama tegevusloa andmise menetluses otsuse tegemisel asjaolusid seoses ettevõtjale või ettevõtjas olulist osalust omavale isikule varasemalt väljastatud tegevuslubade kehtetuks tunnistamisega. Nendele alustele tuginemisel peab RAB põhjendama oma otsust, sh näiteks seda, kuidas varasem kehtetuks tunnistamine on relevantne uue tegevusloa andmise kontekstis (RahaPTS § 72 lg 1¹ p 6).

4.2 Tegevusloa taotlemise keeld

RahaPTS §-i 72 täiendati lõikega 3. Viidatud säte toob piirangud, millistel juhtudel ei ole isikul õigus kahe aasta jooksul RAB-i tegevusloa andmisest keeldumise otsuse jõustumisest arvates esitada uut virtuaalvääringu teenusepakkuja tegevusloa taotlust. Antud säte kehtib ka olukorras, kus isikule on keeldutud tegevusloa väljastamisest RahaPTS § 72 lg-s 3 viidatud alustel enne seaduse muudatuste jõustumist. Tegevusloa kehtetuks tunnistamist ei võeta kaheaastase piirangu puhul arvesse, kui tegevusluba on kehtetuks tunnistatud seoses majandustegevusest loobumisega, majandustegevuse alustamata jätmisega, majandustegevuse katkestamisega, Finantsinspeksiooni tegevusloa saamisega või ettevõtjate ühinemisega.

Antud tegevusloa taotlemise keeld kehtib ka virtuaalvääringu teenuse pakkuja tegevusloa muutmisel. Eesmärk on tagada virtuaalvääringute teenuste pakkumise turul riskipõhine lähenemine, millega hoitakse turult eemal need ettevõtjad ja isikud, kellega kaasnev riskitase on kõige kõrgem.

5. Tegevusloa kehtetuks tunnistamine

RahaPTS § 75 sätestas juba varasemalt tegevusloa kehtetuks tunnistamise alused. Virtuaalvääringu teenuse pakkuja suhtes kehtivad jätkuvalt ka edaspidi MSÜS § 37 lg-s 1 ja 2 ning RahaPTS § 75 lg 1 p-des 1–4 sätestatud tegevusloa kehtetuks tunnistamise alused. RahaPTS muudatusega lisati juurde täiendavad alused (RahaPTS § 75 lg 1 p-d 5 - 9) tegevusloa kehtetuks tunnistamiseks. Täiendused lähtuvad põhimõttest, et tegevusloa kontrolliesemeks olevaid kriteeriume tuleb täita ka pärast tegevusloa saamist.

RahaPTS §-i 75 lisati ka lõige 2, mis sätestab täiendavad tingimused virtuaalvääringu teenuse pakkuja tegevusloa kehtetuks tunnistamiseks. Eelnevalt mainitud lõike alusel tegevusloa kehtetuks tunnistamine on RAB-i kaalutlusotsus.

6. Majandustegevusest ajutise loobumise keeld

Jõustunud RahaPTS muudatuste RahaPTS § 72⁶ kohaselt ei ole virtuaalvääringu teenuse pakkujal võimalik enam esitada majandustegevusest ajutiselt loobumise teadet (RahaPTS § 72⁶). Kõikide ajutises loobumises olevate virtuaalvääringu teenusepakkuja tegevusloa kehtetuks tunnistamiseks loetakse taas alustatavaks 2022. aasta 15. juunist (RahaPTS § 118³ lg 5).

7. Muudatused riigilõivu määrades

Vastavalt riigilõivuseaduse muudatustele muutusid ka virtuaalvääringu teenusepakkuja tegevusloa taotluse läbivaatamise eest tasutavad riigilõivu määrad. Virtuaalvääringu tegevusloa taotledes tuleb tasuda riigilõivu uue taotluse puhul 10 000 eurot ning virtuaalvääringu tegevusloa muutmise taotluse puhul 4000 eurot. Erisusena ei tule tegevusloa muutmise taotluse läbivaatamise eest virtuaalvääringu teenusepakkujal tasuda riigilõivu, kui tegevusloa taotluse muutmise korral piirdub muutmine ainult ettevõtja asukoha aadressiandmete muutmisega (riigilõivuseaduse § 51²).

8. Kohustus kehtivatele tegevusloa omanikele viia ennast uute kontrollieseme asjaoludega vastavusse hiljemalt 15.06.2022

Seaduse muudatuse hetkel kehtivat virtuaalvääringu teenusepakkuja tegevusloa omavad ettevõtjad on kohustatud oma tegevuse ja tegevust reguleerivad sisemised dokumendid viima RahaPTS muudatustega jõustuvate nõuetega kooskõlla hiljemalt 15.06.2022, esitades selleks vastavasisulise taotluse kas MTR veebiportaalis või notari vahendusel. Tegevusloa muutmise taotluse esitamisel tuleb kehtival tegevusloa omanikel vastavalt riigilõivuseaduse muudatustele tasuda riigilõiv 4000 eurot. Kui ettevõtja ettenähtud tähtaja jooksul oma tegevust seadusega kooskõlla ei vii ja dokumente ei esita, on RAB kohustatud tunnistama ettevõtja tegevusloa kehtetuks.